

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

چهارشنبه ۱۲ فبروری ۲۰۲۰

مرجان کمال

برگشت به یادداشت های پراکنده

نویسنده: مرجان کمال به زبان فرانسوی

مترجم: فریده نوری

قسمت یازدهم

کاش بودی تا دلم تنها نبود تا اسیر غصه فردا نبود
کاش بودی تا فقط باور کنی بی تو هرگز زندگی زیبا نبود

ولایت بغلان

ولایت بغلان از جمله ولایات می باشد که در شمال - شرق افغانستان موقعیت دارد، این ولایت عبارت از قسمت جنوبی قطغن قدیم می باشد، در شمال آن ولایت قندوز، در شمال - شرق تخار، در جنوب - شرق پنجشیر، در

جنوب آن ولایات پروان و بامیان و در غرب آن سمنگان و بامیان واقع می باشد. سالنگ شمالی در محدوده بغلان و سالنگ جنوبی مربوط به ولایت پروان است.

مساحت ولایت بغلان به 13493 کیلومتر مربع می رسد و در سال های 1960 - 1970 میلادی تعداد نفوس ولایت بغلان به 750820 نفر تخمین شده بود. پایتخت یا مرکز اداری آن پُل خمری است و این ولایت از کابل 230 کیلو متر فاصله دارد. بغلان دارای چهارده ولسوالی است که عبارت اند از: بغلان جدید، نهرین، اندراب، بنو، دوشی، تاله و برفک، دهنه غوری، فرنگو غارو، پل حصار، گذرگاه نور، بُرکه، خنجان، خوست و فرنگ و جلگه می باشند.

این ولایت دارای دو دریا است: یکی دریای پل خمری که به طرف شمال - جنوب جریان داشته و در شمال بغلان دریای قندوز را می سازد و دیگری دریای اندراب، که به طرف شرق - غرب جهت یابی گردیده، و بعد از دوشی از سرخ آب جدا می شود. دره های بسیار مهم این ولایت عبارت اند از غوری که در کنار دریای پل خمری به طرف شمال از دوشی تا به منطقه بغلان و اندراب به استقامت شرق - غرب، و بعداً به دو قسمت تقسیم می شود که عبارت اند از دره اندراب و خنجان می باشد.

دوشی در محل تلاقی دو دریای ولایت موقعیت داشته و نشان دهنده یک نقطه عبوری به راه های فرعی مختلف می باشد. دوشی در سال های 1970 - 1960 میلادی دارای سی تا چهل خانه بود و باشندگان آن را تاجک ها، پشتون ها و هزاره ها تشکیل می داد.

زمان که امیر شیر علی خان منطقه را تصرف می نماید، بالاحصار غوری را ویران نمود و سبب بیجا شدن مردم محل که اکثریت شان از بیک بودند، گردیده و یک جمعیت نو را که پشتون ها بودند در آن جا مستقر ساخت.

در قسمت دخولی شهر والی خانه تابستانی خود را که به نام دهنه غوری یاد می شود انتخاب نمود. غوری یک منطقه هموار است که توسط قله های کم ارتفاع احاطه گردیده است، یک منطقه زراعتی بوده و تولیدات مهم آن گندم، جو، برنج، ارزن، جواری و لبلبو می باشد. و همچنان پیشه مالداری مخصوصاً زیادترین پرورش گوسفند، شتر و اسپ... در آن جا رایج است.

دره که جریان دریای اندراب را از دوشی به طرف شرق تا به کوتل خاواک تعقیب می کند و متضمن پیوند و اتصال آن به دره پنجشیر است، و در غرب، شامل دو قسمت است که اولی به نام دره خنجان و قسمت دوم آن دره اندراب است. در جنوب این دره که در کنار قله های هندوکش واقع است، بسیار حاصل خیز می باشد.

ولایت بغلان که در دامنه کوه هندوکش قرار دارد هشت ولایت شمال کشور را با کابل وصل می کند.

در سال های 1970 میلادی قسمت خنجان توسط یک حاکم اداره می گردید که زیادترین باشندگان آن هزاره ها بودند، و دره اندراب توسط یک حاکم دیگر که اکثریت باشندگان آن را تاجک ها تشکیل می داد، اداره می گردیدند.

بغلان از جمله ولایات صنعتی و زراعتی افغانستان می باشد:

در قرن بیستم در شروع سال های 1940 میلادی در پل خمری مرکز بغلان اولین تصفیه خانه برای استخراج بوره توسط یک کمپنی چکسلواکی به نام سکودا (Skoda) نصب گردید که این کارخانه دارای ظرفیت تولید شصت هزار تُن بود، شروع به کار نمود و در سال 1960 میلادی هفت هزار تُن تولیدات داشت.

در این کارخانه سهمیه بانک ملی 85 فیصد و بقیه سهم داران شخصی بودند. در سال 1970 میلادی در این کارخانه هفتاد مامور اداری، هفتاد نفر کارگران در امور زراعت و در حدود هزار تا دو هزار کارگران موسمی مشغول وظیفه بودند. و از طرف دیگر پل خمیری یک شهر صنعتی اختصاصی در تولید تکه و سمنت می باشد.

و همچنان بغلان دارای هفت معدن استخراج ذغال سنگ می باشد، که شامل معدن کرکر، آهن دره در شهر پل خمیری دو معدن در تاله و برفک یک معدن در نهرین و یکی دیگر در ده صلاح وجود دارد. و علاوه بر مرکز تولید برق آبی در بالای دریای غوری خلق گردید، که بند اولی دارای سه توربین بود و ظرفیت تولید یازده هزار کیلووات برق را دارا بود، و در حدود دو میلیون متر مکعب آب در ذخیره آن گنجانیده می شد.

بند دوم در قسمت تحتانی بند اول واقع و از ذخیره آب بند اول مستفید می گردید و این بند نیز دارای سه عدد توربین بود که هر توربین آن سه میگاوات برق تولید می نمود که نه تنها ولایت بغلان از برق مستفید می گردید بلکه هزاران جریب زمین زراعتی را نیز آبیاری می نمود.

دو سال بعد از به کار انداختن اولین بند، یک کارانه تولید تکه در منطقه نصب و شروع به فعالیت نمود که تولیدات آن به هفتاد و چهار هزار متر مربع تکه می رسید.

تولیدات مهم این منطقه لبلبو برای استخراج بوره، پنبه، میوه جات از قبیل انار، انگور و پسته برای صادرات و همچنین پوست قره قل برای صادرات و در سال 1951 میلادی یک فابریکه تولید ابریشم نیز در این جا نصب گردید.

آثار تاریخی زیاد در این ولایت موجود می باشد که موجودیت آثار و ابدات تاریخی قدامت این ولایت را تا به دو هزار سال قبل از اسلام می رساند. از دوره کوشانی ها در این ولایت آثار بودایی و همچنان در کوتل رباتک و سرخ کوتل مکانی وجود دارد که نشان دهنده عبادت گاه آتش پرستان است.

ادامه دارد